

امروز وارد گردید، آمد شرفیاب خاکپای مقدّس اعلی گردید. سه ساعت به غروب مانده آمدم منزل. رفتم منزل شاهزاده موقوف الدوله پای روضه خوانی. نیم ساعت به غروب مانده آمدم منزل. مدیر آمد قدری درس خواندم. رفتم اندرون. رکن الدوله هم از خراسان یک ساعت به غروب مانده وارد گردید.

یکشنبه ۲۵ شهر ذی حجة الحرام ۱۳۲۱

سه ساعت به غروب مانده می خواستیم برویم درب خانه. گفتند: بندگان اقدس سوار شدند، تشریف بردند دوشان تپه.

ما هم رفتیم دوشان تپه، میان باغ به خاکپای مبارک مشرف گردیدم. قدری گردش فرمودند، از آن جا تشریف بردند فرح آباد. ما هم آمدم شهر. نماز مغرب و عشا را خواندیم، سوار شدم رفتم درب خانه. رفتم توی (تالار) برلیان، تمام عمل خلوت بودند. آرامنه بازی خوبی به زبان فارسی بیرون آوردند. تا سه ساعت از شب گذشته، بندگان اقدس تشریف بردند اندرون، من هم آمدم منزل.

دوشنبه ۲۶ شهر ذی حجة الحرام ۱۳۲۱

گفتند: بندگان اقدس سوار شدند تشریف می برند دوشان تپه. من هم در التزام رکاب مبارک سوار شدم رفتم دوشان تپه.

گفتند: تشریف بردند دره زرک سرکشی فرمایند. رفتم دره زرک شرف اندوز خاکپای مبارک گردیدم. قدری دستور العمل درختکاری فرمودند، بعد تشریف آوردند دوشان تپه.

همراه شمس الملک نهار خوردیم. بعد اتومبیل چی شاه اتومبیل را بست برای شمس الملک و من. رفتیم تا آن درب باغ شیرخانه. خیلی به سرعت می رفت، اسباب

وحشت من شده بود. درب شیرخانه از روی یک چاهی عمداً به اشاره شمس الملک پراند. من خیلی ترسیدم. قدری شمس الملک از ترس من خنده نمود. امروز قدرت السلطنه دختر شاه شهید را برای شیل الدوله عقد بستند.

سه شنبه ۲۷ شهر ذی حجة الحرام ۱۳۲۱

سوار شدم رفتم درب خانه به خاکپای مبارک مشرف گردیدم. بعد از نهار رفتم منزل خان معیر الممالک. تا غروب آن جا بودم.

چهارشنبه ۲۸ شهر ذی حجة الحرام ۱۳۲۱

بندگان اقدس امروز عصر برای توقف سر شب تشریف فرمای باغشاه می شوند. عصر سوار شدم رفتم باغشاه. تا سه ساعت از شب رفته شرف اندوز خاکپای مقدس بودم. پسر شجاع الدوله قوچانی (که) حالا شجاع الدوله است از خراسان امروز وارد شد.

پنجشنبه ۲۹ شهر ذی حجة الحرام ۱۳۲۱

سوار شدم رفتم باغشاه شرف اندوز خاکپای مبارک گردیدم. یک گنجشک بندگان اقدس صید فرمودند که موجب تحسین و آفرین بود. درب خانه هم خیلی جمعیت بود. وزیر مخصوص که تدارک و تهیه اردوی فوق العاده را باید ببیند، قدری از نمونه ملبوس افواج را آورده بود به حضور مبارک، تماشا فرمودند. بعد، با وزیر اعظم خلوت فرمودند. ماها هم آمدم باغ با وزیر افخم، اقبال الدوله، حاجب الدوله، وزیر مخصوص، امیر بهادر جنگ، فخر الملک و سیف السلطان، ناصر خاقان و نظام السلطان، صدق السلطنه، مقتدر السلطنه، ناصر السلطنه - اقبال الدوله و امیر بهادر جنگ مشاعره می کردند؛ خالی از تماشا نبود.

رفتم دیدن علاءالدوله که از فارس آمده است. موقر السلطنه هم از تبریز تازه امروز وارد گردیده است.

جمعه سلخ شهر ذی حجة الحرام ۱۳۲۱

قدری روزنامه گفتم منشی باشی نوشت. بعد اسب خواستم سوار شدم رفتم به منزل وزیر اعظم، نبود. آمدم منزل. نهار حاضر نمودند خوردیم. رفتم ثانیاً منزل وزیر اعظم عمیدالدوله بود و خودش. تا یک ساعت به غروب. بعد آمدم منزل. بیکار بودم.

مظفرالدین شاه قاجار

عناوین مهمّ روزنامه خاطرات غلامعلی خان

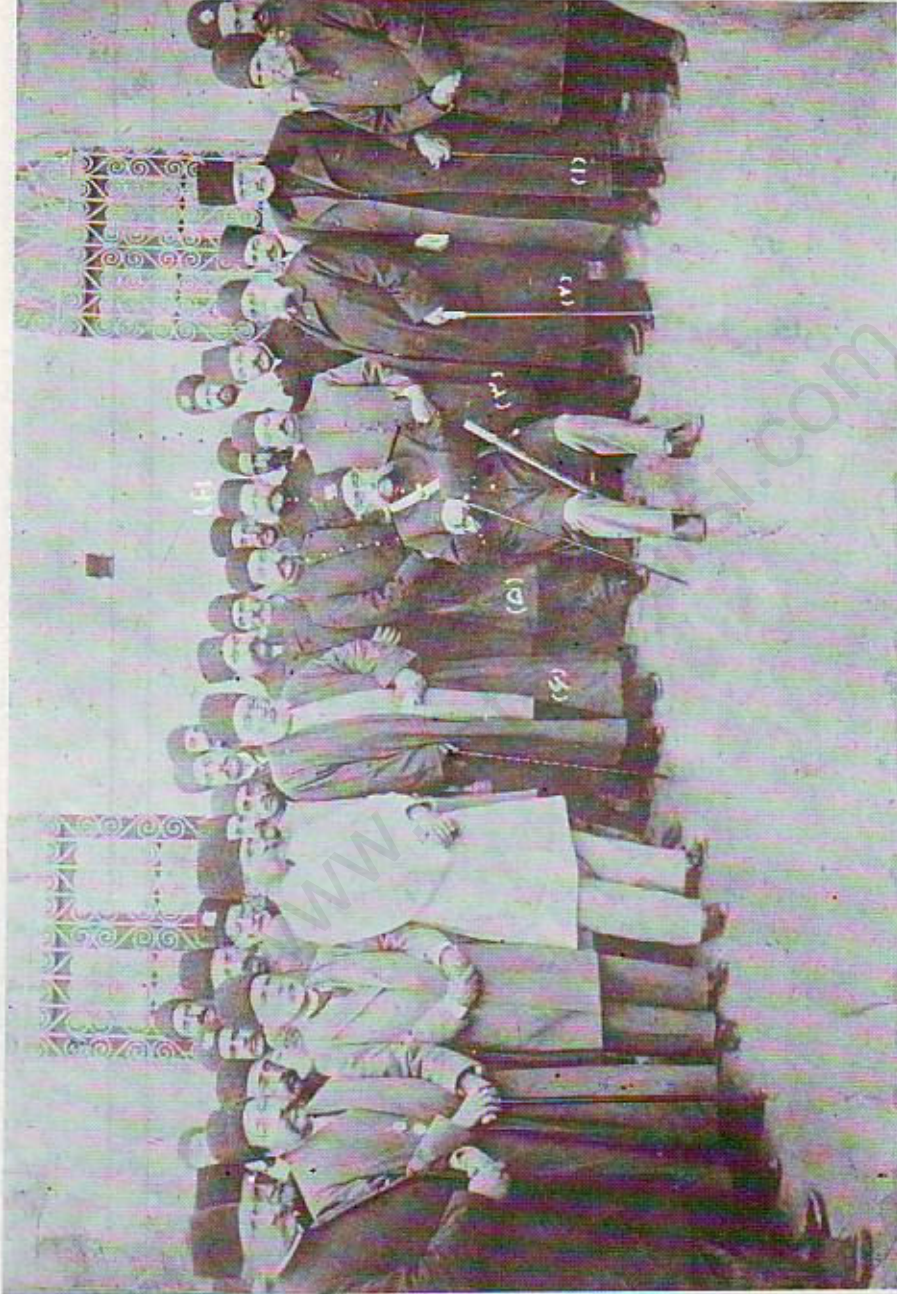
عزیز السلطان

« ملیجک ثانی »

۱۳۲۲ هجری قمری

سنه یکهزار و سیصد و بیست و دو

هجری قمری

مظفرالدین شاه و درباریان او

- ۱- مشیرالدوله، ۲- عین الدوله، ۳- محمدعلی میرزا ولیعهد، ۴- سپهبد ارتشکابانی، ۵- سالارالدوله، ۶- مشیرالسلطنه

در این عکس دو پادشاه و چهار صدراعظم دیده می‌شوند.

چون اعلیحضرت همایونی تشریف نداشتند، خیلی تعزیه خنک بود.

چهارشنبه ۵ محرم الحرام ۱۳۲۲

شخصی ارمنی آمد در سردرب باغ با جعبه. از تخم بوقلمون و مرغ،
خوجه بیرون می آورد.

پنجشنبه ۱۳ محرم الحرام ۱۳۲۲

حضرت ولیعهد، امروز غفلتاً وارد گردیدند و به خاکپای مشرف گردیدند.

جمعه ۱۴ محرم الحرام ۱۳۲۲

رفتم خدمت حضرت ولیعهد رسیدم، خیلی اظهار مرحمت فرمودند.

جمعه ۱۴ محرم الحرام ۱۳۲۲

شاه یک اسب با یراق طلا، به شاهزاده مهدی مرحمت فرمودند.

شنبه ۱۵ محرم الحرام ۱۳۲۲

امروز صبح آغا عبدالله خان، پسرهای حضرت ولیعهد را آورد اینجا؛
سلطان احمد میرزا و حسینعلی میرزا.

یکشنبه ۱۶ محرم الحرام ۱۳۲۲

بندگان اقدس گرمشان شده بود، از دور دو تیر چهار پاره انداختند.

چیزی معلوم نشد.

دوشنبه ۱۷ محرم الحرام ۱۳۲۲

□ □ □

کلنل قزاق مرا دعوت نموده بود برای نطقی که می خواهد جهت جنگ روس و ژاپن نماید. رفتم قزاقخانه.

سه شنبه ۱۸ محرم الحرام ۱۳۲۲

□ □ □

سه ساعت به غروب مانده، اعلیحضرت همایونی همراه حضرت ولیعهد اتومبیل نشستند، تشریف بردند به فرح آباد. ولیعهد تاکنون فرح آباد، را ندیده بودند.

چهارشنبه ۱۹ محرم الحرام ۱۳۲۲

□ □ □

امروز در دوشان تپه مجلس شور است.

شنبه ۲۲ محرم الحرام ۱۳۲۲

□ □ □

بندگان اقدس فرمودند: صندوقی برای جمع مالیات در هر شهر بگذارند

شنبه ۲۲ محرم الحرام ۱۳۲۲

□ □ □

رفتم خانی آباد، بندگان اقدس امروز تشریف بردند آنجا برای شکار بلدرچین، رفتم خانی آباد، آنجا مصدق السلطنه یک رشته قناتی تازه احداث نموده و چند باب اطاق ساخته.

چهارشنبه ۲۶ محرم الحرام ۱۳۲۲

□ □ □

بندگان اقدس تشریف بردند منزل امین الدوله، به عیادت فخرالدوله چون وضع حملش شده است، خیلی ناخوش شده بود.

جمعه ۲۸ محرم الحرام ۱۳۲۲

صبح حضرت ولیعهد تشریف آوردند آنجا ... فرمودند: یک باب درب از حیاط بیرونی به حیاط بهارستان باز نمایند، که شاهزادگان بزرگ فردا بیایند اینجا نهار بخورند.

شنبه ۲۹ محرم الحرام ۱۳۲۲

امروز بندگان اقدس نهار را مهمان حضرت ولیعهد هستند. یک سفره چیده بودند، که من تاکنون کمتر همچو سفره‌ای دیده بودم. صد قاب در میان سفره چیده بودند.

یکشنبه سلخ محرم الحرام ۱۳۲۲

آغا عبدالله خان، سلطان احمد میرزا، پسر حضرت ولیعهد را با خودش برده حضرت معصومه سلام الله علیها.

دوشنبه غره صفر المظفر ۱۳۲۲

همراه وزیر اعظم رفتیم تکیه دولت، که طاق آنجا را مجدداً دارند از آهن می‌زنند.

دوشنبه غره صفر المظفر ۱۳۲۲

حاجی مجدالدوله امروز از مکه وارد گردید؛ صحبت و تعریف، از راه مکه و اعراب که در میان قافله آنها ریخته بودند نمود و خیلی آدم کشته شده بود. سه شنبه ۲ صفرالمظفر ۱۳۲۲

امروز روز اول تعزیه خوانی منزل خودمان است، تعزیه هم وفات حضرت رقیه بود.

چهارشنبه ۳ صفرالمظفر ۱۳۲۲

سلطان احمد میرزا (که) همراه آقا عبدالله خان قم رفته بودند، امروز مراجعت کردند.

جمعه ۵ صفرالمظفر ۱۳۲۲

امروز بندگان اقدس برای شکار بلدرچین تشریف فرمای نارمک می‌شوند.

یکشنبه ۷ صفرالمظفر ۱۳۲۲

رفتم تکیه. تهزیه خوانی‌های فرنگ و حضرت علی اکبر بود.

دوشنبه ۸ صفرالمظفر ۱۳۲۲

تعزیه شهادت حضرت قاسم و حضرت سلیمان بود.

سه شنبه ۹ صفرالمظفر ۱۳۲۲

آجودان حضور که عقب سالارالدوله با صدق السلطنه رفته بودند؛ تا قم

رفته بودند و سالارالدوله نیامده است.

سه شنبه ۹ صفرالمظفر ۱۳۲۲

تعزیه غارت قتلگاه و ساریان و دیر راهب و سلیمان بود.

چهارشنبه ۱۰ صفرالمظفر ۱۳۲۲

تعزیه ... حوض کوثر و غارت نمودن خیمه گاه بود.

پنجشنبه ۱۱ صفرالمظفر ۱۳۲۲

امیر بهار د جنگ، دیروز لقب وزیر درباری گرفت.

جمعه ۱۲ صفرالمظفر ۱۳۲۲

آصف الدوله هم حاکم خراسان شدند.

جمعه ۱۲ صفرالمظفر ۱۳۲۲

در کرمان هم رکن الدوله حاکم گردیدند.

جمعه ۱۲ صفرالمظفر ۱۳۲۲

تعزیه، عروسی رفتن حضرت فاطمه زهرا و وفات حضرت خدیجه و

ورود اهل بیت به مدینه بود.

جمعه ۱۲ صفرالمظفر ۱۳۲۲

طبيب ینگه دینائی را فرستادم، برای اندرون آوردند.

شنبه ۱۳ صفرالمظفر ۱۳۲۲

□□□

امروز حضرت ولیعهد تشریف می‌برند آذربایجان، بندگان اقدس یک قطعه قداره برلیان به حضرت ولیعهد مرحمت فرمودند.

یکشنبه ۱۴ صفرالمظفر ۱۳۲۲

□□□

عضدالسلطان مخلع شد به شمشیر الماس.

دوشنبه ۱۵ صفرالمظفر ۱۳۲۲

□□□

بنندگان اقدس سوار شدند با اتومبیل تشریف بردند درشت. اتومبیل لاستیکش پاره شده بود، در عرض راه مانده بود.

پنجشنبه ۱۹ صفرالمظفر ۱۳۲۲

□□□

روز شنبه ۲۷ خبر رسید که میرزا علی‌خان امین‌الدوله در لشته‌نشا مرحوم شده‌اند، روز یکشنبه برایش ختم گذاشتند در مسجد شاه. افسوس خوردم هیئات است تا روزگار یک نفر همچو آدم‌ها را تربیت نماید.

جمعه ۲۰ صفرالمظفر ۱۳۲۲

□□□

آقای شریانی از عتبات عالیات برای زیارت حضرت ثامن‌الائمه علیه‌السلام آمدند، دو روزی درزاویه مقدسه حضرت عبدالعظیم تشریف داشتند. بندگان اقدس اعلی را ایشان دیدند.

جمعه ۲۰ صفرالمظفر ۱۳۲۲

□□□

رفتیم به زیارت حضرت عبدالعظیم، چند روز قبل، حضرت یک نفر
فلجی را شفا مرحمت فرموده‌اند.

شنبه غره ربیع‌الاول ۱۳۲۲

دیشب حضرت عبدالعظیم یک نفر کوری را شفا داده بود.

جمعه ۳ ربیع‌الاول ۱۳۲۲

شاهزاده ظل‌السلطان تشریف بردند از راه محلات که بروند به
اصفهان.

جمعه ۴ ربیع‌الاول ۱۳۲۲

معاون‌الدوله که چندی بود به سمت وزیرمختاری به فرنگ رفته بود،
مراجعت نمود.

شنبه ۵ ربیع‌الاول ۱۳۲۲

رفتم سفارت انگلیس تاغروب آنجا بودم... در حقیقت مهمانی بهاری
بود، به اصطلاح فرنگی‌ها عید گل بود.

دوشنبه ۷ ربیع‌الاول ۱۳۲۲

وزیر مختار دولت بهیه روسیه که قریب هشتاد سال داشت، مرده بود.

جمعه ۱۱ ربیع‌الاول ۱۳۲۲

عمارت قصر قاجار را امین حضرت تعمیر نموده، خیلی خوب شده بود.

جمعه ۱۱ ربیع الاول ۱۳۲۲

وزیر اعظم و مشیرالدوله برای مُردَن وزیر مختار روسیه. رفته بودند
سفارتخانه روس.

جمعه ۱۱ ربیع الاول ۱۳۲۲

امروز وزیر اعظم در باغ مخبرالدوله مهمان می باشند، من هم دعوت دارم.

چهارشنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۳۲۲

رکن السلطنه چند روز است با منشی اش فراراً رفته است طرف روسیه.

چهارشنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۳۲۲

معین الملک که حالیه به امین الدوله (ملقب) شده است، از گیلان آمده

است؛ محض تعزیت و تبریک رفتم آنجا دیدن نمودیم.

چهارشنبه ۲۳ ربیع الاول ۱۳۲۲

ملکه ایران پولی تهیه می کند، کالسه ای کرایه ای پیش از وقت برای او

تهیه کرده بودند، می آورند، می نشیند، رو به فرنگستان؟... خود ظهیرالدوله هم
می رود عقب ملکه.

پنجشنبه ۲ ربیع الاخری ۱۳۲۲

جلال الدوله امروز عصرانه اجزای سفارت فرانسه را دعوت نموده بود
با خانمهایشان، اجزای سفارت انگلیس هم با خانمهایشان بودند؛ وزیر مختار
خودش عذر خواسته بود.

شنبه ۲ ربیع الاخری ۱۳۲۲

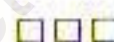
آمدیم پشت باغ جلال الدوله ... با باروت سنگ می کنند.

شنبه ۴ ربیع الاخری ۱۳۲۲

وزیر اعظم نهار (در) باغ آصف الدوله مهمان بودند و از آنجا رفته بودند
به سفارت عثمانی چون سفیر کبیر تازه وارد گردیده است.

دوشنبه ۱۳ ربیع الاخری ۱۳۲۲

(به علت بروز وبا) مردم طهران را زیاد وحشت گرفته، هر کس رو به
شمیران و جاهایی دیگر فرار می نمایند. بعضی هم می گویند؛ خبری نیست اگر
ناخوشی بود، چرا گنجشک ها فرار نکرده اند.

سه شنبه ۱۴ ربیع الاخری ۱۳۲۲

بندگان اقدس اظهار مراحمات فوق العاده فرمودند، زبان چاکر از عهده
شکر آن عاجز است.

چهارشنبه ۱۵ ربیع الاخری ۱۳۲۲

غوغای غریب بود، جمعیت از هر قبیل می آمدند رو به شمیران

خصوصاً جماعت زن، فقط در شگه من می آمد رو به طهران.

چهارشنبه ۱۵ ربیع الاخری ۱۳۲۲

□□□

امروز هم مشهدی ابوالقاسم باغبان باشی بهارستان، و با گرفت و مرحوم شد.

جمعه ۱۷ ربیع الاخری ۱۳۲۲

□□□

امروز خیلی حال من مغشوش و زیاده از حد ناخوش هستم یا ترسیده ام، و با روزی دویست نفر را می کشد.

دوشنبه ۲۰ ربیع الاخری ۱۳۲۲

□□□

سلیمان ارمنی که جلودار من بود و او را من مسلمان کرده بودم، رفته بود رو به "یوش" او را در افجه ناخوشی گرفته و مُرده است.

چهارشنبه ۲۲ ربیع الاخری ۱۳۲۲

□□□

فکر و خیال شخصی خیلی مرا اذیت می کند... دلتنگی از خیالات خود دارم... یک عیب در کار من است که در هیچ کار عشق ندارم.

پنجشنبه ۲۳ ربیع الاخری ۱۳۲۲

□□□

این ماه مرض و با بحمد الله تخفیف یافته است.

جمعه غره جمادی الاولی ۱۳۲۲

□□□

از معروفین که شنیدم این روزها از مرض و با فوت شده اند؛ دختر

مشاورالدوله، عیال مؤیدالدوله، عیال امیر بهادر جنگ، پسر بزرگ شمس‌الملک هنوز معلوم نیست که مُرده است.

شنبه ۲ جمادی الاولی ۱۳۲۲

مختارالسلطنه هم امروز می‌گویند فوت شده است.

یکشنبه ۳ جمادی الاولی ۱۳۲۲

محمدخان سرایدار همایونی مدّتی است که او هم فوت شده است.

دوشنبه ۴ جمادی الاولی ۱۳۲۲

حاجی مطیع‌السلطنه در امام‌زاده قاسم مرحوم شده است.

سه‌شنبه ۵ جمادی الاولی ۱۳۲۲

عیسی‌خان و عمید حضور و قلی‌خان قره‌بی‌زن آمدند اینجا.

چهارشنبه ۲۷ جمادی الاولی ۱۳۲۲

دختر وزیر مختار فرانسه با یک نفر خدمتکارش آمده بودند اینجا گردش نمایند. اجازه خواستند این باغ ما را گردش بکنند. اذن دادم. سوار قاطر و الاغ بودند.

شنبه ۶ جمادی الاخری ۱۳۲۲

رفتیم ... در مبارک آباد منزل وزیراعظم، مشغول تدارک جشن تولد
اعلیحضرت همایونی است.

یکشنبه ۲ جمادی الاخری ۱۳۲۲

ارفع الدوله سفیر کبیر (ایران در) عثمانی تازه وارد گردیده.

یکشنبه ۲ جمادی الاخری ۱۳۲۲

سپهسالار از سفر خراسان مراجعت کرده است ... وقتی که حرکت
می کند باید دو نفر زیر بغلش را بگیرند.

چهارشنبه ۵ جمادی الاخری ۱۳۲۲

رفتیم در زمین های زیر قیطره در رستم آباد برای شکار بلدرچین.

پنجشنبه ۱۳ جمادی الاخری ۱۳۲۲

امشب عید مولود اعلیحضرت همایونی است. آتش بازی در
صاحبقرانیه آتش زدند.

پنجشنبه ۱۳ جمادی الاخری ۱۳۲۲

بندگان اقدس اعلی اظهار مراحمات فرموده. به این غلام عیدی
مرحمت فرمودند.

جمعه ۱۴ جمادی الاخری ۱۳۲۲

در دوشان تپه پلنگ‌ها زائیده بودند، دو سه تا بچه‌های آنها را حضور
مبارک آوردند.

جمعه ۱۴ جمادی الاخری ۱۳۲۲

امشب شام نیست تمام ایرانی‌ها و فرنگی‌ها مهمانی «سواره» دعوت دارند.

جمعه ۱۴ جمادی الاخری ۱۳۲۲

بر حسب وعده که به سفارت عثمانی داده بودم. سوار شدم رفتم
سفارت، دیدنی از سفیر کبیر نمودم.

شنبه ۱۵ جمادی الاخری ۱۳۲۲

حاج ملک التجار جشن عمومی گرفته برای تهنیت مولود بندگان
اعلی حضرت شاهنشاهی.

شنبه ۱۵ جمادی الاخری ۱۳۲۲

فخرالملک و سیف‌السلطان شام را اینجا دعوت دارند، میرزا
حسین ملندوغ و میرزا کریم خان بودند تار می‌زدند.

یکشنبه ۱۶ جمادی الاخری ۱۳۲۲

از طرف حاج میرزا ابوالقاسم اما جمعه آدم آمد که منزل هستید؟ آقا
می‌خواهند تشریف بیاورند اینجا، گفتم: هستم، تشریف بیاورند.

دوشنبه ۱۷ جمادی الاخری ۱۳۲۲

سوار شدم رفتم به کامرانیه خدمت حضرت والا نایب السلطنه، آقا
خواب بودند، در میدان گلخانه گردش کردم، آنجائی که آناناس عمل می‌آوردند.
سه شنبه ۱۸ جمادی الاخری ۱۳۲۲

□□□

گرمای شهر اسال ... به چهل و شش درجه رسیده بوده است.
جمعه ۲۱ جمادی الاخری ۱۳۲۲

□□□

ارفع الدوله می‌خواست برود باز دید نماید. اسامی آنها و مکان آنها را
گفتم، ارفع الدوله نوشت.

سه شنبه ۲۵ جمادی الاخری ۱۳۲۲

□□□

آقا سید حسین آقا پسر سید بحرینی آمد بگذرد، ما را دید او را تعارف
نمودیم آمد آنجا.

چهارشنبه ۲۶ جمادی الاخری ۱۳۲۲

□□□

سوار شدم رفتم قلعهک اسب دوانی فرنگی‌ها.

چهارشنبه ۳ رجب المرجب ۱۳۲۲

□□□

دختر وزیر مختار فرانسه بهتر از همه اسب می‌تاخت؛ نشانی که پارچه
آبی بود و برای امتیاز این کار ساخته بودند. به او دادند.

جمعه ۵ رجب المرجب ۱۳۲۲

□□□